

Tips voor de verlengde instructie rekenen

Tip (1) Maak van de verlengde instructie geen herhaling van de groepsinstructie

De verlengde instructie is een instructie in hetzelfde rekenonderwerp als tijdens de basisinstructie, echter op concreter handelingsniveau en vaak met eenvoudige getallen. Observeer op welke niveau de leerling binnen de aangeboden rekenonderwerpen handelt. Handelt de leerling met concreet materiaal? Gebruikt de leerling een schematische weergave of model ter ondersteuning? Of werkt de leerling op abstract niveau met eventuele hulponotaties? Deze informatie is van belang voor de didactische afstemming. Tijdens de verlengde instructie doet de leraar voor en stelt ook denk- en leervragen. Alle leerlingen doen mee en denken na. Zij verwoorden wat zij doen en leren.

Tip (2) Gebruik het drieslagmodel* voor de invulling van de verlengde instructie

Soms is het aanpassen van de inhoud aan het handelingsniveau en eenvoudige getallen niet genoeg. Waar ligt precies het probleem bij de leerlingen die de verlengde instructie nodig hebben? Aan welk stuk kennis of inzicht ontbreekt het? Gebruik hiervoor de gegevens uit de observaties uit de diagnostische gesprekken.

Als een leerling 65+28 tijdens de groepsinstructie niet kan uitrekenen, dan heeft het geen zin om dit nogmaals te oefenen. Onderzoek aan welke voorwaarden gewerkt moet worden en richt de instructie hierop. Maak hierbij gebruik van het drieslagmodel*. Zie tip 7 van de kwaliteitskaart 'Diagnostische gesprekjes in het reken-wiskundeonderwijs'.

Tip (3) Gebruik in de verlengde instructie alleen de gewenste oplossingsmanier

Laat bij het inoefenen van strategieën de gewenste oplossingsmanier zien. Betrek de leerlingen erbij door te vragen: "Wat is de volgende stap?" en "Waarom is dit handig?" Probeer er bij het inoefenen achter te komen of leerlingen alleen maar nadoen of dat ze de oplossingsmanier echt begrijpen. Stel hierbij transfervragen: bijvoorbeeld dezelfde rekenbewerking, maar dan in een andere context.

Tip (4) Maak een selectie uit de vervolggaven

Doordat zwakke rekenaars langer instructie (basis en verlengde) krijgen, komen ze niet altijd toe aan het maken van alle rekenopgaven. Maak daarom een selectie uit de vervolggaven van de les die past bij hun niveau. Differentieer naar hoeveelheid, naar tijd en naar moeilijkheidsgraad.

Tip (5) Geef ook pre-teaching (instructie voorafgaand aan de rekenles)

Het bieden van pre-teaching is ook een effectieve manier van begeleiden van rekenzwakke leerlingen. De leerlingen zijn al voorbereid op wat gaat komen, ze hebben de stof al geoefend en het zelfvertrouwen neemt toe. Het effect van pre-teaching is dat deze leerlingen al kennis gemaakt hebben met de belangrijkste onderdelen van de les, zodat ze dan tijdens de groepsinstructie ook antwoord kunnen geven. Pre-teaching kan gerealiseerd worden wanneer anderen aan de weektaak werken of aan het begin van de dag als alle leerlingen binnenkomen en bijvoorbeeld even gaan lezen.

Tip (6) Versterk uw kennis van het vak rekenen-wiskunde

Voor het begrijpen van de rekenonderwijsbehoeften, het kiezen van een rekendidactische aanpak en het interpreteren van de toetsresultaten rekenen-wiskunde is vakinhoudelijke kennis onontbeerlijk. Ga kritisch om met de rekenmethode, zorg dat de leerstof en aanpak afgestemd is op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Op de hoogte zijn van de cruciale leerstappen in uw leerjaar en van de verschillende rekendomeinen is een voorwaarde.

Tip (7) Geef in de bovenbouw ook verlengde instructie aan leerlingen die op 1S-niveau werken

In de bovenbouw zijn er leerlingen die op twee niveaus werken, 1F en 1S. Leerlingen van 1F hoeven niet altijd verlengde instructie te hebben. Zij kunnen op 1F-niveau sommige onderwerpen prima aan. Soms hebben leerlingen die op het 1S-niveau werken, bijvoorbeeld bij het leren van een variastategie, extra instructie nodig. Op dat moment zitten deze leerlingen in de verlengde instructie.

Tip (8) Plan minimaal een keer per week verdiepende instructie aan sterke rekenaars

Sterke rekenaars verwerken doorgaans vaker zelfstandig de oefenstof en doen niet altijd mee aan de groepsinstructie. Deze leerlingen hebben ook instructie nodig op hun niveau. Bespreek tijdens deze momenten ook de gemaakte verrijking en kijk alvast vooruit naar de verrijking die komen gaat.

Tip (9) Organiseer de verlengde instructie aan een instructietafel

Een instructietafel in de groep is handig. Zorg dat de leerlingen genoeg werkruimte hebben en dat ze het bord goed kunnen zien. Ook is het prettig als je als leraar de hele groep kunt overzien. Soms is er geen instructietafel voor handen. Zorg er dan voor dat deze leerlingen bij elkaar zitten aan een tafelgroep. In de rekenles wordt vaak gebruik gemaakt van 'rekenplekken', voor aanvang van de rekenles wordt er dan van plaats gewisseld. Bespreek met de leerlingen die zelfstandig gaan verwerken wat zij doen bij eventuele vragen.

Tip (10) Overleg met de intern begeleider bij een te grote achterstand

Leerlingen met een flinke rekenachterstand hebben niet genoeg aan alleen de verlengde instructie. Zij hebben extra instructie-en oefentijd nodig, ongeveer een uur in de week om deze achterstand in te halen. Analyseer bij deze leerlingen waar de problemen liggen. Deze problemen liggen meestal bij leerstofonderdelen van voorgaande jaren. Beschrijf samen met de intern begeleider een aanpak voor deze leerling in het groepsplan.

*M. Groenestijn e.a (2011) Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie. Assen. Van Gorcum

Colofon

Deze kwaliteitskaart is samengesteld door Arlette Buter en Maaike Verschuren en is een uitgave van School aan Zet. Voor vragen rond de kwaliteitskaart kunt u contact opnemen met School aan Zet: Gea Spaans, secretariaat@schoolaanzet.nl.

KKGVR1012

© Buiten het downloaden zijn alle rechten op dit product voorbehouden aan:

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
e-mail: secretariaat@schoolaanzet.nl
www.schoolaanzet.nl

KWALITEITSKAART